

Νέα δίκη για τα Δώρα ενώπιον του ΣΤΕ!!

Σημαντική πρωτοβουλία τής ΑΔΕΔΥ!!

**Να ξαναδοθούν τα Δώρα με νόμο
στους δημοσίους υπαλλήλους και συνταξιούχους!**

**Τα τρία κόμματα του μνημονιακού τόξου (ΝΔ, ΣΥΡΙΖΑ, ΠΑΣΟΚ)
που τα κατήγγησαν, οφείλουν να τα επαναφέρουν με νόμο,
σε μόνιμη βάση, τώρα που (όπως υποστηρίζουν) δεν ισχύουν τα Μνημόνια!!**

**Η Ανωτάτη Δικαιοσύνη, που νομιμοποίησε στο σύνολό τους
τις μνημονιακές περικοπές επί μισθών και συντάξεων,
δύσκολα θα ανατρέψει τις σκληρές και άδικες αποφάσεις
της κας Αικ. Σακελλαροπούλου για την κατάργηση των Δώρων
στους δημοσίους υπαλλήλους (1307/2019 ΟΛΣΤΕ)
και τους συνταξιούχους (1439/2019 ΟΛΣΤΕ)**

Ι. Πολύ σημαντική δικαστική πρωτοβουλία από την ΑΔΕΔΥ που πρέπει να στηριχθεί από ολόκληρη την κοινωνία!

Μια πολύ σημαντική δικαστική πρωτοβουλία έλαβε πρόσφατα η Ανώτατη Διοίκηση Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (ΑΔΕΔΥ) ζητώντας από το Συμβούλιο Επικρατείας να διεξαχθεί ενώπιόν Του νέα πιλοτική δίκη με βάση το άρθρο 1 ν. 3900/2010 για την επαναφορά του 13^{ου} και 14^{ου} μισθού στους δημοσίους υπαλλήλους. Είχε προηγηθεί η Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων που με Δελτίο Τύπου στις 27-9-2024 είχε ζητήσει τη νομοθέτηση της επαναφοράς των Δώρων-Επιδομάτων σε ολόκληρο το δημόσιο τομέα.

Η ΑΔΕΔΥ προέβαλε το ανωτέρω αίτημα ως παρεμβαίνουσα υπέρ της αγωγής (ΑΓ7562/2024) που άσκησε δημόσιος υπάλληλος-μέλος της ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών αιτούμενος την επαναχορήγηση των Δώρων

Χριστουγέννων-Πάσχα και Επιδόματος Αδείας σε μόνιμη βάση, καθώς και την επιδίκαση αναδρομικών ποσών Δώρων της τελευταίας διετίας.

Πιο συγκεκριμένα με την αγωγή αυτή «*τίθεται το ζήτημα του κατά πόσον παρίσταται σύμφωνη προς το Σύνταγμα, την Οδηγία 2041/2022/ΕΕ και το άρθρο 31 ΧΘΔ της Ένωσης αφ'ενός μεν η παράλειψη του κοινού νομοθέτη να επαναθεσμοθετήσει τα επιδόματα εορτών και αδείας στους εργαζομένους του Δημοσίου, στο ύψος που όριζε το άρθρο 9 ν. 3205/2003, αφ'ετέρου η διατήρηση της καταργητικής ρύθμισης του ν. 4093/2012, δώδεκα έτη μετά την ψήφισή της.*».

Επίσης, στην αίτησή της για διεξαγωγή πρότυπης δίκης κατ'άρθρο 1 του ν. 3900/2010, η ΑΔΕΔΥ αναφέρει, μεταξύ των άλλων, ότι: «*Η παράλειψη του κοινού νομοθέτη να προβεί σε επαναφορά των επιδομάτων εορτών και αδείας στο Δημόσιο και δη στο ύψος που όριζε το άρθρο 9 ν.3205/2003, μέσω νομοθετικής ρύθμισης στους επιμέρους νόμους που ψηφίστηκαν από το 2015 και εντεύθεν, αποτελεί παράλειψη νομοθέτησης που αντίκειται σε κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος και συγκεκριμένα στην συνταγματική αρχή της ισότητας στην κατανομή των δημοσίων βαρών (άρθρα 4 παρ.1 και 5 Συντ.) στην κρατική υποχρέωση για τη διασφάλιση των κοινωνικών δικαιωμάτων και του κοινωνικού κράτους δικαίου (άρθρο 25 παρ.1 εδ.α΄ Συντ.), στην αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ.1 εδ.δ΄ Συντ.), στην ισότιμη εκπλήρωση του χρέους της κοινωνικής και εθνικής αλληλεγγύης (άρθρο 25 παρ.4 Συντ.), στο σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας (άρθρο 2 Συντ.), και στο άρθρο 103 παρ.1 εδ.α΄ Συντ. που ορίζει ότι οι δημόσιοι υπάλληλοι αποτελούν εκτελεστές της θέλησης του Κράτους.. Και τούτο διότι, ενόψει και της καθιερούμενης στο άρθρο 25 παρ.4 του Συντάγματος αξίωσης του Κράτους να εκπληρώνουν όλοι οι πολίτες το χρέος της κοινωνικής και εθνικής αλληλεγγύης, **δεν είναι επιτρεπτό η επιβάρυνση από τα μέτρα που ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ προς αντιμετώπιση μιας δυσμενούς και παρατεταμένης οικονομικής κρίσης, ήτοι η κατάργηση των επιδομάτων εορτών και αδείας, να κατανέμεται και να διατηρείται ες αεί σε βάρος μόνον συγκεκριμένης κατηγορίας πολιτών, ήτοι των εργαζομένων στο Δημόσιο, διακυβεύουσα το αξιοπρεπές επίπεδο διαβιώσεώς τους, ενόψει μάλιστα της ραγδαίας ακρίβειας που πλήττει την Χώρα μας. Η σωρευτική επιβάρυνση αυτών των εργαζομένων, ιδίως όταν διατηρείται επί μακρόν και δη σε χρόνο απέχοντα άνω της δεκαετίας από τον δικαιολογητικό λόγο της το πρώτον επιβαρύνσεώς τους - οπότεν έχουν πλέον εκλείψει οι οξείες δημοσιονομικές συγκυρίες-, καθίσταται πλέον***

ιδιαίτερα μεγάλη, επαχθής και είναι πλέον εμφανής η υπέρβαση των ορίων της αναλογικότητας και της ισότητας στην κατανομή των δημόσιων βαρών. Τούτο δε λαμβάνοντας υπόψη το ότι ο κοινός νομοθέτης αφ'ενός μεν διατηρεί αδικαιολογήτως την επίδικη κατάργηση των επιδομάτων εορτών και αδείας, αφ'ετέρου όμως παραλείπει την νομοθετική επαναθεσμοθέτηση των επιδομάτων εορτών και αδείας, χωρίς να επικαλείται πλέον κανένα δημοσιονομικό λόγο στηριζόμενο σε επικαιροποιημένα οικονομικά στοιχεία που να δικαιολογούν την προσφορότητα/αναγκαιότητα της συγκεκριμένης οικονομικής επιβάρυνσης της συγκεκριμένης κατηγορίας εργαζομένων.».

Με τη σχετική αγωγή τίθεται το ζήτημα της εξίσωσης των κατωτάτων μισθών των εργαζομένων στα κράτη-μέλη της ΕΕ από την Οδηγία 2041/2022/ΕΕ, αδιακρίτως αν ανήκουν στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα, με αναγωγή σε κοινά, καθολικά και αντικειμενικά κριτήρια, της επεκτατικής εφαρμογής τής αρχής της ισότητας έτσι ώστε να ισχύσουν και στους εργαζόμενους του Δημοσίου οι ευνοϊκές ρυθμίσεις των άρθρων 136 και 213 Π.Δ. 80/2022 (Κώδικας Ατομικού Εργατικού Δικαίου) που ισχύουν στους εργαζομένους τού ιδιωτικού τομέα, ήτοι η καταβολή:

- Δώρου Χριστουγέννων ίσου με τον μηνιαίο βασικό μισθό,
- Δώρου Πάσχα ίσου με το ήμισυ του μηνιαίου βασικού μισθού και
- Επιδόματος Αδείας ίσου με το ήμισυ του μηνιαίου βασικού μισθού.

Τις προσεχείς ημέρες αναμένεται ο προσδιορισμός της δικασίμου για τη νέα πιλοτική δίκη για τα Δώρα των δημοσίων υπαλλήλων αφού η πρώτη πιλοτική δίκη (που επίσης είχε διεξαχθεί με πρωτοβουλία της ΑΔΕΔΥ) κατέληξε στην υπ'αριθ. 1307/2019 απόφαση ΟΛΣΤΕ που, με Πρόεδρο την κα Αικ.Σακελλαροπούλου, έβαλε «ταφόπλακα» στην περαιτέρω διεκδίκησή τους θεωρώντας δυστυχώς συνταγματική την περικοπή τους.

II. Η κατάργηση των Δώρων από την κυβέρνηση Σαμαρά-Βενιζέλου από 1-1-2013

Με το άρθρο πρώτο παρ. α υποπαρ.Β.4 του ν. 4093/2012 (ΦΕΚ Α 222/12-11-2012) ο υπουργός Εργασίας-Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Πρόνοιας κ.Ιωάννης Βρούτσης εισηγήθηκε (και η τότε κυβέρνηση Σαμαρά-Βενιζέλου ψήφισε) την ολοσχερή κατάργηση από 1-1-2013 των τριών Δώρων-Επιδομάτων

(Χριστουγέννων, Πάσχα και Αδείας) ΣΕ ΟΛΟΥΣ τους συνταξιούχους και δημοσίους υπαλλήλους.

Το συνολικό ύψος των τριών Δώρων-Επιδομάτων που ελάμβαναν οι συνταξιούχοι όταν καταργήθηκαν, ήταν ύψους 800 ευρώ κατ'έτος (400, 200 και 200 ευρώ, αντίστοιχα), αφού η 13^η και 14^η σύνταξη είχαν ήδη περιοριστεί από την κυβέρνηση Γ. Α. Παπανδρέου το 2010 με το άρθρο μόνο του πρωτομνημονιακού νόμου 3847/2010 (ΦΕΚ Α 67/11-5-2010).

Η διάταξη του ν. 4093/2012 για την κατάργηση των Δώρων των συνταξιούχων, όπως ψηφίστηκε και ίσχυσε μετά την 1-1-2013, ανέφερε επί λέξει (άρθρο πρώτο παρ. α υποπαρ.Β.4) τα εξής: *«Τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα καθώς και το επίδομα αδείας που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 2592/1998 (Α' 57) και του άρθρου μόνου του ν. 3847/2010 (Α' 67) καταργούνται».*

Με τον ίδιο νόμο (άρθρο πρώτο παρ. α υποπαρ.Γ) καταργήθηκαν από 1-1-2013 και τα Δώρα-Επιδόματα των δημοσίων υπαλλήλων, που επίσης είχαν περιοριστεί με το πρώτο Μνημόνιο στα 1.000 ευρώ ανά έτος (500, 250 και 250 αντίστοιχα).

Η ρύθμιση αυτή για τους δημοσίους υπαλλήλους ανέφερε επί λέξει τα εξής: *«Τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων, Πάσχα και αδείας, που προβλέπονται από οποιαδήποτε γενική ή ειδική διάταξη, ή ρήτρα ή όρο συλλογικής σύμβασης εργασίας, διαιτητική απόφαση ή με ατομική σύμβαση εργασίας ή συμφωνία, για λειτουργούς, υπαλλήλους και μισθωτούς του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., και Ο.Τ.Α., καθώς και για τα μόνιμα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και αντίστοιχους της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος, καταργούνται από 1.1.2013.».*

Οι συνολικές απώλειες από την κατάργηση των Δώρων των δημοσίων υπαλλήλων και συνταξιούχων ανέρχονται στα 50 δις και πλέον για την περίοδο 2013-2024.

III. Όλα τα Ανώτατα Δικαστήρια έκριναν συνταγματική την κατάργηση των Δώρων δημοσίων υπαλλήλων-συνταξιούχων

Όπως είναι γνωστό, τα Ανώτατα Δικαστήρια τής χώρας νομιμοποίησαν τις μνημονιακές περικοπές των συντάξεων, καθώς και την κατάργηση της 13ης και

14ης σύνταξης για όλους τους συνταξιούχους και του 13ου και 14ου μισθού για τους εν ενεργεία δημοσίους υπαλλήλους.

Συγκεκριμένα:

-Η δραστική μείωση των σημαντικών για την αξιοπρεπή διαβίωση των δημοσίων υπαλλήλων και συνταξιούχων των τριών Δώρων-Επιδομάτων δυστυχώς κρίθηκε αρχικά συνταγματική(!) με την υπ' αριθ. 668/2012 απόφαση της Ολομέλειας του ΣΤΕ, γνωστή και ως «απόφαση Πικραμένου», τέως Αντιπροέδρου της πρώτης κυβέρνησης Μητσοτάκη και τέως Προέδρου του ΣΤΕ.

-Με την υπ' αριθ. 1307/2019 απόφαση της Ολομέλειας του ΣΤΕ (που ανέτρεψε την υπ' αριθ. 2626/2018 ομόφωνη απόφαση του ΣΤ' Τμήματός του υπό την προεδρεία της κυρίας Σακελλαροπούλου), αποφάνθηκε ότι είναι συνταγματική και επιβεβλημένη για δημοσιονομικούς λόγους(!!) η κατάργηση των Δώρων για τους δημοσίους υπαλλήλους.

-Με την υπ' αριθ. 1439/2020 απόφαση του ΣΤΕ (Πρόεδρος Αικ. Σακελλαροπούλου) κρίθηκε πάλι συνταγματική και επιβεβλημένη για δημοσιονομικούς λόγους(!!) η κατάργηση της 13^{ης} και 14^{ης} σύνταξης όλων των συνταξιούχων πλην Δημοσίου.

-Με την υπ' αριθ. 1389/2021 απόφασή του το Ελεγκτικό Συνέδριο (Ολομέλεια) αποφάνθηκε ότι είναι συνταγματική η κατάργηση των Δώρων για τους συνταξιούχους δημοσίους υπαλλήλους, λειτουργούς και απόστρατους όλων των Σωμάτων Ασφαλείας και του Στρατού.

-Με τις υπ' αριθ. 1403-1407/2022 αποφάσεις της η Ολομέλεια του ΣΤΕ απέρριψε εκ νέου το αίτημα των συνταξιούχων για επαναφορά των Δώρων σε μόνιμη βάση και αναγνώρισε μόνο τη χορήγηση αναδρομικών έντεκα (11) μηνών (Ιούνιος 2015-Μάιος 2016) και μόνο σε όσους άσκησαν αγωγές μέχρι 31-7-2020 μετά την πιλοτική δίκη που είχε ασκηθεί ενώπιόν του στις 15-1-2021.

-Με την υπ' αριθ. 1342/2023 απόφαση του το ΣΤΕ (Α' Τμήμα, 7μελής σύνθεση) αποφάνθηκε οριστικά και αμετάκλητα ότι δεν πρέπει να χορηγηθούν Δώρα επί των επικουρικών συντάξεων υπεραμυνόμενο τις αποφάσεις της Ολομελείας του (1890-1891/2019) που ανέτρεψαν τις θετικές υπέρ των συνταξιούχων αποφάσεις (2287-2288/2015).

-Με την υπ' αριθ. 1509/2023 απόφαση του Β2 Πολιτικού Τμήματος του Αρείου Πάγου κρίθηκε συνταγματική η κατάργηση των Δώρων για τους συνταξιούχους.

Επειδή όμως το ΣΤΕ με τις υπ' αριθ. 2287-2288/2015 αποφάσεις του είχε κρίνει διαφορετικά, σύμφωνα με την ανωτέρω απόφαση του Αρείου Πάγου και ερώτημά του, η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο (ΑΕΔ) προκειμένου αυτό να αποφανθεί επί της διαφωνίας για το ίδιο νομικό ζήτημα μεταξύ του Αρείου Πάγου και του ΣΤΕ. Η υπόθεση εκδικάστηκε ενώπιον της Ολομέλειας του ΣΤΕ στις 17-4-2024 και η απόφαση αναμένεται με μεγάλο ενδιαφέρον από τους συνταξιούχους και ολόκληρη την κοινωνία.

IV. «Ταφόπλακα» στα Δώρα των δημοσίων υπαλλήλων με την 1307/2019 απόφαση ΟΛΣΤΕ!

Το σκεπτικό Σακελλαροπούλου: «Οι δημόσιοι υπάλληλοι μπορούν να ζήσουν αξιοπρεπώς και χωρίς τα Δώρα»!!

Όπως προαναφέρθηκε με τον ν. 4093/2012 (άρθρο πρώτο παρ. α υποπαρ.Γ) καταργήθηκαν από 1-1-2013 και τα Δώρα-Επιδόματα των δημοσίων υπαλλήλων, που επίσης είχαν περιοριστεί με το πρώτο Μνημόνιο στα 1.000 ευρώ ανά έτος (500, 250 και 250 αντίστοιχα). Η ρύθμιση αυτή για τους δημοσίους υπαλλήλους ανέφερε επί λέξει τα εξής: *«Τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων, Πάσχα και αδείας, που προβλέπονται από οποιαδήποτε γενική ή ειδική διάταξη, ή ρήτρα ή όρο συλλογικής σύμβασης εργασίας, διαιτητική απόφαση ή με ατομική σύμβαση εργασίας ή συμφωνία, για λειτουργούς, υπαλλήλους και μισθωτούς του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., και Ο.Τ.Α., καθώς και για τα μόνιμα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και αντίστοιχους της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος, καταργούνται από 1.1.2013.»*

Με δέκα (10) αποφάσεις που δημοσιεύθηκαν στις 16-7-2019 (υπ' αριθ. 1307-1316/2019), η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας (Πρόεδρος Αικ. Σακελλαροπούλου) αποφάνθηκε αμετάκλητα ότι οι εν ενεργεία δημόσιοι υπάλληλοι όλων των κατηγοριών ΔΕΝ δικαιούνται να λαμβάνουν Δώρο Χριστουγέννων, Δώρο Πάσχα και Επίδομα Αδείας!!

Στην ουσία, οι αποφάσεις αυτές της Ολομέλειας του ΣΤΕ ανέτρεψαν ισάριθμες (υπ' αριθ. 2626-2635/2018) αποφάσεις που είχε εκδώσει το ΣΤ' Τμήμα

του (Πρόεδρος κα Μ.Καραμανώφ), οι οποίες είχαν κρίνει ότι οι περικοπές των Δώρων-επιδομάτων των δημοσίων υπαλλήλων αντίκεινται στα άρθρα 25 και 4 του Συντάγματος και στις απορρέουσες από αυτά αρχές τής ισότητας και της αναλογικότητας.

Ανατρέποντας το σκεπτικό αυτό η Ολομέλεια, και προτάσσοντας αυστηρώς δημοσιονομικά κριτήρια, κατέληξε ότι τα Δώρα-επιδόματα, που για δεκαετίες ελάμβαναν οι εν ενεργεία μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι και στήριζαν τόσο το πενιχρό εισόδημά τους όσο και τις τοπικές κοινωνίες, δεν πρέπει εφεξής να καταβάλλονται!

Έτσι, ενώ το πολιτικό προσωπικό της χώρας πανηγύρισε και πανηγυρίζει σε διάφορους τόνους, εμπαιζοντας τον πολύπαθο λαό μας, ότι δήθεν από τον Αύγουστο του 2018 έχουμε εξέλθει από τα Μνημόνια, με τις υπ' αριθ. 1307-1316/2019 αποφάσεις της η Ολομέλεια του ΣτΕ έστειλε μήνυμα ότι οι μνημονιακές πολιτικές που κατήργησαν ή περιορίσαν κοινωνικά δικαιώματα και κατακτήσεις ενός ολόκληρου αιώνα, θα συνεχίσουν να ισχύουν!

Η πλειοψηφία των Δικαστών του Ανωτάτου Ακυρωτικού δέχθηκε δυστυχώς την επιχειρηματολογία για το δημοσιονομικό κόστος.

Οι αποφάσεις επανέλαβαν, σε μεγάλο βαθμό, το «σκεπτικό Π.Πικραμένου» (πρώην Προέδρου του ΣτΕ και πρώην Αντιπροέδρου της κυβέρνησης Μητσοτάκη) που επί της προεδρίας του η Ολομέλεια του ΣτΕ με την υπ' αριθ. 668/2012 απόφαση είχε κρίνει όλες τις περικοπές των συντάξεων καθώς και τη δραστηκή μείωση των Δώρων-Επιδομάτων (1.000 ευρώ κατ' έτος για δημοσίους υπαλλήλους και 800 ευρώ κατ' έτος για τους συνταξιούχους) του α' Μνημονίου ως συνταγματικές!!

Με τις υπ' αριθ. 1307 και 1308/2019 (όμοιες και οι 1309-1316/2019) αποφάσεις της, η Ολομέλεια του Συμβουλίου Επικρατείας έβαλε -δυστυχώς οριστικά- «ταφόπλακα» στη διεκδίκηση των Δώρων-Επιδομάτων (Χριστουγέννων, Πάσχα και Αδείας) από χιλιάδες εν ενεργεία μόνιμους δημοσίους υπαλλήλους, για τα έτη από το 2013 και εντεύθεν.

Με τις υπ' αριθ. 1307-1316/2019 αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου Επικρατείας έκλεισε -δυστυχώς οριστικά- η ελπίδα χιλιάδων εν ενεργεία μόνιμων δημοσίων υπαλλήλων (αλλά και των με σύμβαση αορίστου και ορισμένου χρόνου) για την επιστροφή των αναδρομικών Δώρων-Επιδομάτων (Χριστουγέννων, Πάσχα

και Αδείας) για τη χρονική περίοδο από 1-1-2013 έως και 31-12-2018 καθώς και την επαναθέσπισή τους από 1-1-2019 και εφεξής.

Αξίζει να αναφερθεί το σχετικό απόσπασμα από την υπ' αριθ. 1307/2019 ΟΛΣΤΕ απόφαση (Πρόεδρος Σακελλαροπούλου) που αναφέρει χαρακτηριστικά: **«Κατά συνέπεια, οι αποδοχές των δημοσίων υπαλλήλων, ακόμη και μετά την κατάργηση των επίμαχων επιδομάτων, εξασφάλιζαν αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης, τόσο σε σχέση με όσους διαβιούσαν στα όρια της φτώχειας όσο και με όσους απασχολούνταν στον ιδιωτικό τομέα με τον κατώτατο βασικό μισθό και ημερομίσθιο.»**

Εξάλλου, η εκτίμηση του νομοθέτη ως προς τα ληπτέα μέτρα για την αντιμετώπιση της διαπιστωθείσης από αυτόν κρίσιμης κατάστασης υπόκειται, κατά τα ανωτέρω, σε οριακό δικαστικό έλεγχο (πρβλ. ΣτΕ Ολομ. 3372, 3373/2015, 3404-3406/2014, 3177/2014, 1286/2012, σκ. 16, 668/2012, σκ. 35), δεδομένου ότι ο νομοθέτης απολαμβάνει μεγάλης ελευθερίας επιλογής στη χάραξη της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, ιδίως όταν η επιλογή αυτή αναφέρεται σε χορήγηση παροχών και εντάσσεται σε πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής που αποσκοπεί στη δημοσιονομική εξυγίανση, ενόψει των περιορισμένων πόρων του κράτους (βλ. απόφαση Ε.Δ.Δ.Α., Κουφάκη και ΑΔΕΔΥ κατά Ελλάδος, της 7.5.2013, σκ. 39).

Κατά συνέπεια, **τυχόν ύπαρξη εναλλακτικών λύσεων για το νομοθέτη δεν καθιστά από μόνη της μη αιτιολογημένη την επίδικη ρύθμιση, ούτε, άλλωστε, υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο η συγκεκριμένη επιλογή, αν, δηλαδή, ο νομοθέτης επέλεξε τον καλύτερο τρόπο χειρισμού του προβλήματος ή αν έπρεπε να είχε ασκήσει διαφορετικά την εξουσία του** (πρβλ. Ε.Δ.Δ.Α., Κουφάκη και ΑΔΕΔΥ κατά Ελλάδος, σκ. 48).

Περαιτέρω, ενόψει της κατά τα άνω φύσης των επιδομάτων εορτών και αδείας και του λόγου της θέσπισής τους, καθώς και του ύψους, στο οποίο είχαν διαμορφωθεί κατά τον κρίσιμο χρόνο, **δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η κατάργησή τους στερείται, προδήλως, εύλογης βάσης, ούτε ότι η επερχόμενη με αυτήν μείωση των συνολικών αποδοχών θέτει σε διακινδύνευση την αξιοπρεπή διαβίωση των υπαλλήλων** (πρβλ. ΣτΕ Ολομ. 3404-3406/2014, 3177/2014, πρβλ. και Ε.Δ.Δ.Α., Κουφάκη και ΑΔΕΔΥ κατά Ελλάδος, σκ. 31, 45 και 46).

Εξάλλου, εκ μόνου του λόγου ότι άλλες ρυθμίσεις του ν. 4093/2012, οι οποίες αφορούν διαφορετικά θέματα (μισθούς και συντάξεις), κρίθηκαν αντισυνταγματικές

με αποφάσεις του Δικαστηρίου, δεν προκύπτει αναγκαίως αντισυνταγματικότητα και της επίδικης ρύθμισης. Και τούτο, διότι ανεξάρτητα από το ότι ο ν. 4093/2012 περιελάμβανε πλήθος μέτρων με άμεσο οικονομικό αντίκτυπο στα εισοδήματα διαφόρων κοινωνικών ομάδων, αλλά και οικονομικών φορέων, ορισμένα από τα οποία κρίθηκαν συνταγματικά [βλ. ενδ. ΣΤΕ Ολομ. 2307/2014, με την οποία κρίθηκαν σύμφωνες με το Σύνταγμα οι ρυθμίσεις της ΠΥΣ 6/2012, αλλά και του ν. 4093/2012 που ακολούθησε με διατάξεις ταυτόσημου περιεχομένου (..)], αντίθετη εκδοχή θα ισοδυναμούσε με αφηρημένο έλεγχο συνταγματικότητας του νόμου, ο οποίος, σύμφωνα με το Σύνταγμα, δεν έχει ανατεθεί στο Δικαστήριο.

Ενόψει αυτών, η διάταξη της περίπτωσης 1 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, με την οποία, κατ' εκτίμηση του δημοσιονομικού κόστους (ετήσια εξοικονόμηση δαπάνης ποσού 469.600.000 ευρώ, βλ. έκθεση Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους ανωτέρω, σκ. 13) καταργήθηκαν τα δώρα εορτών και το επίδομα αδείας, δεν παραβιάζει τη δίκαιη ισορροπία μεταξύ των απαιτήσεων του γενικού συμφέροντος και της προστασίας των δικαιωμάτων των αναιρεσίβλητων δικαστικών υπαλλήλων και συνεπώς αυτή δεν αντίκειται στην κατοχυρωμένη από το άρθρο 25 παρ.1 του Συντάγματος αρχή της αναλογικότητας ούτε στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α.

Τέλος, η επίδικη διάταξη δεν αντίκειται στα άρθρα 4 παρ. 5 και 25 παρ. 4 του Συντάγματος, δεδομένου ότι πρόκειται για μέτρο που αφορά όλους τους υπαλλήλους του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, ενώ διαφορετικό είναι το ζήτημα της χορήγησης των επιδομάτων εορτών και αδείας στους υπαλλήλους του ιδιωτικού τομέα, οι οποίοι αποτελούν διαφορετική κατηγορία, σε βάρος της οποίας έχουν επιβληθεί άλλα οικονομικής φύσεως μέτρα.».

V. Μόνο με πολιτική απόφαση των κομμάτων του μνημονιακού τόξου (ΝΔ, ΣΥΡΙΖΑ, ΠΑΣΟΚ) μπορούν να επανέλθουν σε μόνιμη βάση τα Δώρα για δημοσίους υπαλλήλους-συνταξιούχους

Το σκεπτικό όλων των αποφάσεων των τριών Ανωτάτων Δικαστηρίων που έκριναν συνταγματική την κατάργηση των Δώρων για δημοσίους υπαλλήλους και συνταξιούχους είναι δύσκολα αναστρέψιμο.

Οι περισσότερες εξ αυτών έχουν άλλωστε εκδοθεί μετά την «έξοδο της χώρας από τα Μνημόνια» όπως υποστηρίζουν και οι βασικοί εκπρόσωποι των μνημονιακών κομμάτων. Κυρίως δύσκολα μπορεί να ανατραπεί η υπ' αριθ. 1307/2019 απόφαση ΟλΣΤΕ, που με Πρόεδρο την κα Σακελλαροπούλου, έχει την πιο σκληρή θεσμικά και δικαστικά επιχειρηματολογία κατά της επαναχορήγησης των Δώρων στους δημοσίους υπαλλήλους. Τούτο δεν σημαίνει ότι η ΑΔΕΔΥ, με το εξαιρετικό νομικό επιτελείο της, δεν πρέπει να επιμείνει στη νέα πιλοτική δίκη που πιθανότατα θα εκδικαστεί εντός τού έτους.

Όμως, κατά την άποψή μας και έχοντας υπόψη ότι τα Ανώτατα Δικαστήρια, ακόμη και σήμερα, συνεχίζουν να εφαρμόζουν σχολαστικά τα Μνημόνια και τους νόμους για τον δημοσιονομικό και «συνταξιοδοτικό κόφτη» (άρθρο 11.2 ν. 3863/2010, σελ. 699 ν. 4046/2012, σελ. 1100 ν. 4472/2014, άρθρο 14.3α ν. 4387/2016, άρθρο 25.5 ν. 4670/2020), επιβάλλεται γενναία πολιτική απόφαση για την επαναθέσμιση των Δώρων-Επιδομάτων τόσο για τους δημοσίους υπαλλήλους όσο και για τους συνταξιούχους. Την πρωτοβουλία αυτή πρέπει να λάβουν οι ηγεσίες των κομμάτων του μνημονιακού τόξου (ΝΔ, ΣΥΡΙΖΑ, ΠΑΣΟΚ) που αποφάσισαν την κατάργησή τους αλλά και επέμειναν σθεναρά, ακόμη και ενώπιον των Ανωτάτων Δικαστηρίων τα τελευταία χρόνια, στην οριστική κατάργηση ενός από τους σημαντικότερους θεσμούς τού νεώτερου Ελληνικού Κοινωνικού Κράτους.

Αλέξης Π. Μητρόπουλος
Καθηγητής ΕΚΠΑ-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ